

Avdelningen för analys
Karin Flyckt
Karin.flyckt@socialstyrelsen.se

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Socialstyrelsens yttrande över remiss Ökad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter och sex och samlevnad i lärarutbildningarna

Ert diarienummer: U2020/00176/UH

Socialstyrelsen tillstyrker förslagen i promemorian. Förslagen torde medföra att elever med neuropsykiatriska svårigheter får bättre stöd och att elevers kunskaper om sex och samlevnad ökar. Myndigheten vill i sammanhanget framföra några kommentarer .

I promemorian anges att studenteter, för att erhålla föreskollärarexamen eller yrkeslärarexamen, ska visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov, inbegripet specialpedagogiska behov hos barn med neuropsykiatriska svårigheter. Socialstyrelsen vill i sammanhanget påpeka att begreppet ”hantera” specialpedagogiska behov kan behöva förtydligas.

Socialstyrelsen vill även framhålla att de individuella behoven hos barn och unga med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning skiljer sig åt. Stödbehoven hos barn och unga med adhd inte är desamma som stödbehoven hos barn och unga med autism. Detsamma gäller Tourettes syndrom. Det är alltså ingen generell kompetens som studenterna kan tillägna sig, utan den behöver omfatta specifik kunskap om flera olika funktionsnedsättningar och svårigheter och hur man ger stöd och anpassningar till just dessa elever. Socialstyrelsen menar därför att det är viktigt att man specificerar vilka funktionsnedsättningar och svårigheter som avses när det ställs krav på kompetens inom området neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

På sida 30 i promemorian räknas det upp vilka förmågor studenterna behöver ha på området. Socialstyrelsen efterlyser i sammanhanget kunskap om hur lärare i praktiken skapar anpassningar och ger särskilt stöd.

I promemorian används ”autismspektrumtillstånd”. Socialstyrelsen vill istället förorda begreppet ”autism”. Anledningarna är dels att ”autismspektrumtillstånd” inte är en egen diagnos, dels att autism är den diagnos som numera används.

Socialstyrelsen vill även kommentera meningen på sida 20: ”Flickor med neuropsykiatrisk problematik upptäcks generellt sett senare än pojkar”. Myndigheten menar att det därför är viktigt att kunskapen bland lärare höjs, så att dessa flickors behov upptäcks tidigare.

Barn och unga med neuropsykiatriska svårigheter kan ha ett sexuellt riskbeteende. Socialstyrelsen saknar skrivning i promemorian om vikten av preventivmedel för den här gruppen av flickor. Socialstyrelsen vill i sammanhanget lyfta att dessa flickor även behöver få undervisning om sin reproduktiva förmåga och hälsa och vill därför lyfta vikten av elevhälsans roll/medverkan vid "enskilda lektioner eller temadagar".

Socialstyrelsen saknar slutligen skrivningar om aktivt förebyggande arbete som bland annat fokuserar på att motverka könsstereotypa mönster.

Beslut i detta ärende har fattats av t f avdelningschefen Eva Wallin. Föredragande har varit sakkunnig Karin Flyckt.

För Socialstyrelsen

Eva Wallin

Karin Flyckt